

ρώδης, ποῦ ματώνει καθημερινὰ τὰ χέρια του τὰ ἀπάνθρωπα καὶ σκληρὰ μὲ ἀδικο καὶ ἀθῶο αἷμα. Ἔχω τὴν πεποίθηση, μιὰ φιλελεύθερη Κυβέρνηση καὶ μιὰ Πολιτεία, ποῦ ὀνομάζεται: προδευμένη, θὰ θελήσῃ νὰ ξοδεύσῃ 250 χιλιάδες δραχμές. Τόσους φόρους συμμαζώνει, τόσα ἑκατομύρια ξοδεύει γιὰ ἓνα θωρηκτὸ καὶ γιὰ ἐξοπλισμούς· ἐξ ἑξῆς θὰ μπορέσῃ λοιπὸν νὰ ξοδεύει τὸ χρόνο 250 ἢ καὶ 300 χιλιάδες δραχμές γιὰ τὸ ἀληθινὸ καὶ γερὸ θεμέλιωμά της;

Ὁ Κοινωνισμὸς στὴν Ἑλλάδα φαίνεται νὰ γλυκοχαράζει. Νομίζω ὅτι ἔξκα, ὡς δεκαπέντε βουλευτὰδες μπηκαν στὴ Βουλὴ μὲ τέτιες ἰδέες, ἀν καὶ ἔλοι ἔπρεπε νὰ εἶμαστε κοινωνιολόγοι, ἀφοῦ μέρος τῆς κοινωνίας εἶμαστε. Ἔχω τὴν ἐλπίδα πῶς αὐτοὶ βέβαια μπηκαν στὴ Βουλὴ, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν κάθε κοινωνικὴ ἀδυναμία καὶ γιὰ νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ κάθε ἀδικία, ποῦ γένεται στὶς λαϊκὲς τάξεις. Οἱ ἀληθινοὶ λοιπὸν τοῦτοι φίλοι τοῦ Λαοῦ δὲ θὰ μπορούσαν νὰ ἐνδιαφεροῦν γιὰ τὴν πρώτη τούτη κοινωνικὴ μάζα; Οἱ ἀπεργίες βέβαια ἔχουν ἓνα σκοπὸ, ὃ ἐξ ἐπιχειρήσεως τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἀύξηση τῶν ἡμερομισθίων ἀνακουφίζουν στὰ καλὰ τίς ἐργατικὲς τάξεις, μὰ καὶ ἡ σωτηρία τῶν μικρῶν αὐτῶν παιδιῶν δὲ νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἡ μόνη σκέψη καὶ φροντίδα τοῦ κάθε κοινωνιολόγου, τοῦ κάθε ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ;

Ἄς ἀκουστῇ λοιπὸν μιὰ τέτια φωνὴ στὴ Διπλὴ Βουλὴ, σὰ θὰ συζητηθοῦν τὰ Νομοσχέδια τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου, ἃς συζητηθῇ καὶ τὸ σοβαρότατο τοῦτο ἐκπαιδευτικὸ ζήτημα, γιὰ νὰ μὴ φαινόμεστε πῶς εἴμεθα Λαὸς χωρὶς ἀνθρωπισμὸ καὶ μὲρφοση καὶ ἐπὶ τέλος, ἃς μὴ γενῆ τίποτε. Τουλάχιστο δμως καὶ ἡ κοινωνιολογικὴ ἐταιρία καὶ οἱ κοινωνιολόγοι βουλευτὰδες καὶ κάθε ἀληθινὸς βουλευτὴς θὰ φανοῦν ἐκανοποιημένοι στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ στὶς ἐλπίδες τοῦ Ἑλλην. Λαοῦ.

Ἄς εἶξουμε μιὰ ματιὰ καὶ στὰλλα Κράτη τῆς Εὐρώπης. Στὴν Αὐστρία καὶ στὴν Ἰταλία σὲ κάθε μεγάλη πόλη ὑπάρχουν οἱ «ἰατρικὴ Κήποι» ὅπου καὶ ἑλθμερὰ τὰ φτωχὰ παιδάκια παίζου, διασκεδάζου, τρέχου καὶ προστατεύονται ἀπὸ παιδαγωγούς. Στὸ Παρίσι, Μιλάνο καὶ στὶς περισσότερες μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης, ὅχι μονάχα τὰ νήπια προστατεύονται, μὰ καὶ τὰ μωρὰ. Ὑπάρχουν καταστήματα φιλανθρωπικῆς πρωτοβουλίας, ποῦ κάθε πρῶτ' δέχονται τὰ μωρὰ τῶν ἐργατικῶν γυναικῶν, ὅπου καὶ βρίσκου ὅχι μοναχὰ γάλα θρεφτικὸ, μὰ καὶ θερμὴ ἀγκαλιὰ καὶ περιποίησις καλύτερη ἀπὸ μάννα.

Κ' ἐμεῖς οἱ ἄθλιοι καὶ δυστυχοῦμενοι, ποῦ πάντοτε ξοδεύσαμε τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας καὶ τοῦ

μουλοῦ μας προστατεύοντας τὰ ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῆς Ἑλλην. φυλῆς, τῆς θρησκείας, τῶν Πατριαρχῶν καὶ Δεσποτάδων, σὰν τὰχα νὰ εἶχε κυριέψει τὴ χώρα μας νέος καὶ ἀγριὸς κατακτητῆς, ἐξ ἑξῆς τίποτε, ἐνῶ ὁ Ἑλληνας Ἡρώδης χιλιάδες τῶν χιλιάδων παιδάκια θερρίζει κάθε χρόνο, χωρὶς καμμιά Μιστριωτικὴ καὶ Πατριαρχικὴ διαμαρτύρηση.

Ἀναθεωρήσατε, κύριοι, τὸ Σύνταγμα, ἀναθεωρήσατε, κύριοι, τὴ Δικαιοσύνη, τὸ Στρατὸ καὶ τὸ Ναυτικὸ, ὅλα καλὰ καὶ ἀξία θὰ εἶναι, μὰ ἀν ἐξ ἡγοισθῆτε γιὰ τὸ ζήτημα τῆς «Γενικῆς Μεταρρύθμισης τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ μας Συστήματος», ὅλα, ὅλα καὶ τώρα χαμένα θὰ πᾶνε, ἔπως καὶ πρίν, καὶ σὲ λίγο πάλαι καιρὸ θὰ ξεσπάσουμε σὲ νέα Ἐπανάσταση, ποῦ ἐν θὰ τὴν διετύουν ἀξιωματικοὶ καὶ Ζορμπάδες, μὰ ἡ λαϊκὴ ψυχὴ, ἡ ἀδάμαστη λαϊκὴ θέλησις καὶ δύναμις, ποῦ κνεῖς τότε δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὴ δαμάσει, παρὰ μονάχα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Κέρκυρα

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

δημοδιδάσκαλος

ἈΝΕΚΔΟΤΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ *)

Ὅταν ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνους ἐδημοσίευσα τὰ *Μυστήρια τῆς Κεφαλλονιάς*, φωνὴ φρικιάσεως ἀκούσθη τότε ἀπὸ τοὺς βρυχωμένους παππάδες, διότι ἔγραψα στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ! . . . Πιστεύω δὲ ὅτι, ἀν ἤθελε γράψω *λογιωτατίστικα*, δὲν ἤθελε τοὺς γνοιάσει νὰ μὲ ἀφορέσουνε.

Καὶ τί θὰ πῆ τοῦτο, ἀν ὅχι ἔτι ἡ λογιωτατίστικη δὲν πηγαίνει ἴστων σκοπὸν τὸν ὅποιον πρέπει νὰ προτίθεται κάθε γλώσσα; καὶ τὸν ὅποιον μόνη ἡ φυσικὴ γλώσσα κάθε ἔθνους ἐπιτυχαίνει; Ὡς πραγματικῶς τὸν ἐπιτυχαίνει καὶ ἡ φυσικὴ γλώσσα τοῦ ἔθνους μεταξὺ μας.

Ἄλλὰ ἡ μεταχείρησις τῆς λογιωτατίστικης δείχνει καὶ ἀδιαφορίαν εἰς τοὺς γράφοντας διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀναγνωστῶν τους. Πραγματικῶς, ἡ λογιωτατίστικη περνάει γιὰ γλώσσα τῶν προκομῶν καὶ ὁ μετερχόμενος τὸν λογιωτατισμὸν, σκοπεύει μᾶλλον νὰ περάσῃ διὰ προκομῶν παρὰ νὰ ὠφελήσῃ τὸν ἀναγνώστην του.

Οἱ λογιώτατοι συντάχτες τῶν ἐφημερίδων μας, οἱ λογιώτατοι συγγραφεῖς μας καὶ οἱ λογιώτατοι ἱεροκήρυκες μας, εἶνε πειστικὲς ἀπόδειξεις τῆς ἀληθείας τούτης.

*) Κοίταξε ἀριθ. 439 καὶ 440 τοῦ «Νουμα».

Και μπορώ να πω ότι, εν γένει, κάθε λογιώτατος γράφοντας ή πολιτικά ή επιστημονικά ή φιλολογικά, πρώτιστος του σκοπούς όντας να δειχθή προκομένος, μεταχειρίζεται την προκομένη λογιστική. Άλλά, όταν πρόκειται να ομιλήση διά ιδιαίτερα του συμφέροντα, τότε της λογιστικής της δίνει τα παπούτσια της, και μιλεί τη ζώσα, τη μητρική του γλώσσα, τη γλώσσα του Έθνους.

Έτσι ή γλώσσα μας ή όποια έλιπιζε ν' ανδρωθή κ' εκείνη με την αναγέννηση του Έθνους, άσθένησε έξεναντίας έως από τότε, και κείται κλινήρης εις τές έφημερίδες μας και συγγραμμάτα μας, χτυπημένη από την έπιδημία της Σχολαστικής. Η δέ Σχολαστική τούτη, προσβάλλει κυρίως τó πνεύμα, βλακεύει τούς συγγραφείς και βάνει ένα καταπέτασμα, ένα μπόδιο, μεταξύ έθνους και πρόδου.

Έγώ, Κύριοι, τούτην την άσθένειαν δέν ήθελε διατάξω να τήν όνομάσω *γλωσσικήν μαλάκυνσιν του πνεύματος*. Τό πνεύμα μας έμαλακύνθη σ' εκείνο τó μέρος έπου άποβλέπει τη γλώσσα. Η μαλάκυνσις εκείνη μάς έπαλιμπάιδωσε σ' εκείνο τó μέρος του πνεύματος, και μάς έκαμε να παιδιαρίζουμε κ' έμεις μιμούμενοι τά νήπια, που μιλούν με άλλα λόγια διαφορετικά από τά κοινώς μεταχειριζόμενα. Έτσι, καθώς εκείνα, τó ψωμί τó λένε *μαμά*, έμεις τó ψωμί τó λέμε *άρω*. τó νερό τó λένε *μουά*, κ' έμεις τó λέμε *ύδωρ*. Συμφωνούμε με τά νήπια εις τó να αλλάζουμε τά λόγια και μόνον δέν συμφωνούμε με αυτά διά τές λέξεις που αντικατασταίνουμε εις τές γνήσιες της γλώσσας. Μένει άκολύθως τó ζήτημα, αν έμεις, ή εκείνα διαλένε τές καλύτερες διά την αντικατάσταση.

Έκείνο που εινε άναμφισβήτητον εινε ότι έμεις υπερτερούμε τά νήπια στή σύνταξη. Έπειδή εκείνα νεογνά και άμαθη, δέν γνωρίζουν παρά τη φυσική σύνταξη ενφ' έμεις ήλικιωμένοι και προκομένοι τώρα πλέον ξέρουμε να πλέκουμε τές λέξεις εις τρόπον ώστε γλωσσικόν γαϊτάνι να εινε ή συγγραφή μας. Δεινός συγγραφεύς ό Ραπανόπαυλος! Διά να εννοηθή, πρέπει να σπουδασθή πρώτα!...

Άλλοίμονο! Παραγνωρίζουμε την φύσιν και τόν προορισμόν της γλώσσας εις τρόπον ώστε να καυχώμεθα ότι μπορούμε να μιλούμε σε τρόπο που να μη μάς έννοούν!...

*

Άνακεφαλαίων κάποια από τά ούσιωδέστερα και τελειώνω.

Είπα, κ' έλπίζω να είσθε σύμφωνοι με έμέ, ότι ή γλώσσα εινε κοινωνικόν ζήτημα. έπειδή χωρίς τη γλώσσα δέν ήμπορούμε να έχωμε πρόοδο.

Ότι σκοπός πρώτιστος της γλώσσας εινε ή άληθοεννόηση.

Ότι άκολύθως ή όσο μεγαλύτερη φανερότης εις αυτήν εινε μιá χάρη ή δέ όσο λιγότερη φανερότης ένα έλάττωμα.

Ότι ή αρχαίος και τώρα πλέον άσυνήθιστες λέξεις, εινα έμποδον εις την φανερότητα της γλώσσας.

Ότι παρομοίως έμποδον εις την φανερότητα της γλώσσας εινα ή μη φυσική αλλά διεστραμμένη σύνταξη.

Ότι τά δύο ταύτα έμπεδα τά όποια οι λογιώτατοι άπατημένοι ύπεραγαπούν θεωρούντες τα ως προτερήματα, ειν' έξεναντίας φρικώδη έλαττώματα.

Ότι τó λάθος τούτο των άπατημένων λογιστικών εινα σοβαρώς επιζήμιον εις τó Έθνος μας.

Ότι εινα έλπίδα, τó κλίμα της Ελλάδος να τούς ξαναελληνίση τó πνεύμα και έτσι να τούς καθάριση από τόν λογιστικισμόν. Άλλ' ότι και έμεις πρέπει να έλθωμε εις βοήθειαν του κλίματος, ώστε να κάμωμε, τούς άρχαίους τούλάχιστον νεοσυλλέχτους λογιστικιστάς, ν' άκούσουν δίκην.

Ίδού ποίον έστάθη τó θέμα της πραγματείας μου. Δέν θά το ανέπτυξα βέβαια σε τρόπον αρκετά ίκανοποιητικόν. Έθεσα όμως αλήθειες ή όποιες θά γίνουν και πολύ ώφέλιμες εις τó Έθνος αν οι γράφοντες και συγγράφοντες συνειρητες μας τές άναγνωρίσουν και τές παραδεχθούν.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΔΥΟ ΔΡΑΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΣΕΣ

— ΚΡΥΦΗ ΑΓΑΠΗ

— ΔΕΩΝ ΜΑΡΙΑΝΝΗΣ

Η κυρία Άργυρ. Σακελλαρίου μάς παρουσίασε φέτο στο θέατρο της «Κυδέλης» δυό καινούργια θεατρικά της έργα «Κρυφή αγάπη», τραγικόν είδύλλιον εις μίαν πράξιν» και «Δέων Μαριάννης, δράμα εις πράξεις δύο».

Όστερ' από τó πρώτο της έργο που δόθηκε πέρσι στο ίδιο θέατρο, βρήκαμε την εύκαιρία να πούμε στίς στήλες του «Νουμά» δυό αληθινά λόγια στην αξιοσέβαστη κυρία για τη δραματική της φλέβα και την ποιότητα του ταλέντου της, που οι φημερίδες μας σοβαρά ζητούσανε σώνει και καλά να τó ανακαλύψουν με τó στανιό. Φαίνεται πως διόλου δέν πρόσεξε μιá γνώμη άνεπηρέαστη, και γι' αυτό ξαναήλθε πάλι για να μαζέψη περισσότερες δά-